

Манба ва фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. «Халқ сўзи» газетаси, 2018 йил 29 декабрь № 271-272 (7229-7230) сони.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги ПФ-4947-сон Фармони. // “Халқ сўзи”, 8 феврал 2017 йил.
3. Dictionary of International Trade. Global Marketing Strategies, 2015, p.82.
4. Schwarb K. World economic Forum: The Global Competitiveness Report. Geneva: World economic Forum, 2013.
5. Ғозибеков Д. Ғ. Инвестицияларни молиялаштириш масалалари. – Т.: “Молия”, 2003, 45 бет.
6. Қўзиева Н.Р. Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналар фаолиятини рағбатлантиришнинг молия-кредит механизмини такомиллаштириш йўналишлари. Иқт. фан. док. илм. дар. олиш учун ёз. дисс. автореф. – Т.: БМА, 2008, 111 бет.
7. Фозилчаев Ш.Қ., Хидиров Н.Ғ. Инвестиция ва лизинг асослари. Ўқув қўлланма. – Т.: Молия, 2017 йил, 122 бет.
8. Stobaugh R.B. How to Analyze Foreign Investment Climates // Harvard Business Review. 1969. September-October.
9. Республикаси Давлат Статистика қўмитаси расмий веб сайти).
10. https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/AnnualReports/English/DB2019-report_web-version.pdf
11. Schwarb K. World economic Forum: The Global Competitiveness Report. Geneva: World economic Forum, 2013.
12. Polyxeni Kechagia and Theodore Metaxas. FDI in Central Asia:Uzbekistan. Munchin Personal RePEc Archive. University of Thessaly, Department of Economics, Greece, 2016.

КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИ ИНВЕСТИЦИОН ФАОЛЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ СТРАТЕГИК ИМКОНИЯТЛАРИ

Маннопова Шахноза Элшодовна -

Тошкент молия институти мустақил тадқиқотчиси

Аннотация. Мақолада кичик саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишнинг стратегик имкониятлари ва шарт-шароитлари билан боғлиқ жараёнлар тадқиқ этилган. Кичик саноат зоналарида инвестицион фаолликни таъминлаш жараёнига таъсир кўрсатувчи омиллар назарий-услубий жиҳатдан ўрганилган. Кичик саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишга салбий таъсир кўрсатувчи омилларни бартараф этиш йўналишлари ва имкониятлари асосланган. Ўзбекистонда кичик саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишнинг стратегик йўналишларини шакллантиришга доир илмий таклиф ва амалий тавсиялар берилган.

Калим сўзлар: кичик саноат зоналари, инвестиция дастури, инвестицион лойиҳа, инвестицион фаоллик, инвестиция сиёсати, инвестицион салоҳият, инвестиция муҳити, инвестицион ресурс.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ ПОВЫШЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ АКТИВНОСТИ МАЛЫХ ПРОМЫШЛЕННЫХ ЗОН

Маннопова Шахноза Элшодовна -

Самостоятельный соискатель Ташкентского финансового института

Аннотация. В статье исследуются процессы, связанные со стратегическими возможностями и условиями повышения инвестиционной активности малых промышленных зон. Исследованы теоретико-методологические факторы, влияющие на процесс обеспечения инвестиционной деятельности в малых промышленных зонах. Обоснованы направления и возможности преодоления факторов, негативно влияющих на инвестиционную активность малых промышленных зон. Научные предложения и практические рекомендации по формированию стратегических направлений повышения инвестиционной активности малых промышленных зон в Узбекистане.

Ключевые слова: малые индустриальные зоны, инвестиционная программа, инвестиционный проект, инвестиционная деятельность, инвестиционная политика, инвестиционный потенциал, инвестиционная среда, инвестиционный ресурс.

STRATEGIC OPPORTUNITIES TO INCREASE INVESTMENT ACTIVITY OF SMALL INDUSTRIAL ZONES

Mannopova Shaxnoza Elshodovna -

Scientific Researcher of Tashkent Institute of Finance

Annotation. The article examines the processes associated with the strategic opportunities and conditions for increasing the investment activity of small industrial zones. Theoretical and methodological factors influencing the process of ensuring investment activity in small industrial zones have been studied. The directions and opportunities for overcoming the factors that negatively affect the investment activity of small industrial zones are based. Scientific proposals and practical recommendations on the formation of strategic directions for increasing the investment activity of small industrial zones in Uzbekistan.

Key words: small industrial zones, investment program, investment project, investment activity, investment policy, investment potential, investment environment, investment resource.

Кириш. Бугунги кунда саноат зоналарининг инвестицион фаоллигини оширишда, саноат зоналарида ташкил этилган корхоналар фаолиятининг барқарор иқтисодий ўсишини таъминлаш, саноат ишлаб чиқаришни модернизация ва диверсификация қилиш, юқори истеъмол характерига эга бўлган саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш жараёнлари устувор аҳамият касб этади. Бу каби қатор ҳолатларда инвестицияларни иқтисодий тараққиётдаги ролини комплекс баҳолаган Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М. Мирзиёев 2018 йил 28 декабрдаги мамлакатимизни ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифалари тўғрисидаги Олий Мажлисга Мурожаатномаси қуйидагича тўхталиб ўтган эди: «...Жаҳон тажрибаси шуни кўрсатадики, қайси давлат фаол инвестиция сиёсатини юритган бўлса, ўз иқтисодиётининг барқарор ўсишига эришган. Шу сабабли ҳам инвестиция – бу иқтисодиёт драйвери, ўзбекча айтганда, иқтисодиётнинг юраги, десак, муболага бўлмайди»[1].

“2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг белгиланган йўналишларига мувофиқ, ўрта муддатга мўлжалланган “инвестиция сиёсати стратегияси”ни ишлаб чиқиш, республиканинг “тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жамғармаси”ни ташкил этиш, шунингдек, ҳудудларда саноат зоналарини ташкил этишнинг устувор инвестицион лойиҳалар тизимини шакллантириш орқали мамлакатнинг инвестицион салоҳиятини кенгайтириш, ҳудудлар ва тармоқлар кесимида “инвестиция лойиҳалари портфели”ни шакллантириш каби вазифаларнинг амалий ижросини таъминлайди. Аммо, саноат ишлаб чиқаришнинг бугунги кунда ҳудудлар ўртасидаги нотекис улуши, саноат тармоқларининг аҳоли бандлигини таъминлашдаги ўрни, саноатнинг етакчи тармоқлари фаолиятини ривожлантиришда инновацияларнинг ролини ошириш билан боғлиқ қатор муаммоли ҳолатлар саноат зоналари, хусусан, кичик саноат зоналарида инвестицияларни молиялаштириш манбаларининг жорий ҳолатини таҳлил қилиш ва бу орқали мавжуд муаммоларни аниқлаш заруриятини юзага келтирмоқда. Шу сабабли мазкур муаммонинг ечимини комплекс ҳал этишга йўналтирилган тадқиқотларни амалга ошириш долзарб аҳамиятга эга.

Адабиётлар шарҳи. Саноат зоналарида инвестицион фаолликни ошириш имкониятлари бевосита ҳудуднинг инвестицион салоҳиятига боғлиқ. Бу борадаги интеграл боғлиқлик А.В.Бабанов томонидан амалга оширилган тадқиқотларда ўрганилган бўлиб, ҳудудларнинг инвестицион жозибдорлигини бошқариш ме-

ханизми давлат, тармоқ ва ҳудуд миқёсида инвестор функцияларини бажарувчи корхона ва унга тенглаштирилган бошқа тузилмаларнинг фаолияти орқали белгилаб берилган[2]. С.М.Вдовиннинг илмий тадқиқот изланишлари орқали ҳудуд инвестицион жозибдорлигини таъминлашда иқтисодиётни бошқаришда юқори самара берувчи ёки бериши мумкин бўлган капитал қўйилмалар фаолияти ўрганилади. Бу борадаги тегишли хулосалар, инвестициялаш самарасини имкон қадар қисқа муддат ичида таъминлаш, мавжуд стратегияни оптимал самарадорлигини ошириш имкониятларини шакллантириш учун хизмат қилади[3]. Г.П.Литвинцева, А.А.Голдобина ўзларининг илмий тадқиқот изланишлари орқали инвестицион жозибдорликни ошириш омиллари ва усуллари билан боғлиқ жараёнларга эътибор қаратадилар. Тадқиқотчилар ўзларининг илмий изланишлари орқали инвестицион жозибдорликни ошириш танланган стратегияни оптимал самарадорлигига боғлиқ деган хулосага келадилар[4].

Мамлакатимиз иқтисодчи олимларидан Х.С.Асатуллаев, Б.О.Турсунов, А.А.Маманазаровлар ўзларининг илмий тадқиқот изланишлари орқали саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишнинг устувор йўналиши, инвестиция фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш тизимини такомиллаштириш орқали намоён бўлади, шу сабабли бу борада инвесторларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ва илгари суришнинг муайян механизмларини ишлаб чиқиш талаб этилади деган хулосага келадилар[5]. Ш.И.Мустафакулов томонидан амалга оширилган илмий изланишларда инвестиция стратегиясини шакллантиришнинг мақсадга мувофиқлигига алоҳида эътибор қаратилинади. Ҳудудлар иқтисодиётининг рақобатдошлигини ошириш, инвестиция муҳитини яхшилаш, инвестиция рискларини камайтириш, кадрлар салоҳиятини ошириш инвестиция стратегиясини шакллантириш алгоритми сифатида қайд этилади[6]. Б.Т.Салимов, Б.Б.Салимовлар тадқиқотларида кичик саноат зонасида жойлашган корхоналарнинг энергия манбалари ва коммунал хизматларга уланиш тарифлари, хом ашё ва логистика харажатлари, шу билан бирга банкнинг фоиз кредитлари бўйича ставкалари инвестиция фаоллигини ошириш омили сифатида ўрганилган[7]. Ж.И.Каримкулов томонидан амалга оширилган тадқиқот натижаларига мувофиқ ҳудудларга хорижий инвестицияларни жалб этиш мақсадида алоҳида имтиёзлар пакетини ишлаб чиқиш ва қўллаш, эркин иқтисодий зоналар учун берилган имтиёзларни “ҳудуд омили” асосида қайта кўриб чиқиш лозимлиги эътироф этилади[8].

Юқоридаги илмий тадқиқотларда инвестицион фаолликни оширишнинг стратегик им-

конияти сифатида маҳаллий ва хорижий инвесторларни жалб қилиш жараёнига устуворлик берилган. Саноат зоналарининг қиёсий устунликларидан фойдаланиш инвестиция сиёсатини олиб боришнинг асоси сифатида қайд этилганлиги билан характерланади. Аммо, замонавий иқтисодий ва геосиёсий шароитларда саноат зоналарининг фаолият самарадорлиги унинг рақобатбардошлигига таъсир кўрсатувчи қатор омиллар билан боғлиқ бўлиб, мазкур жараён сармоявий фаолиятига бевосита таъсир кўрсатади. Шу сабабли, бу борада глобаллашув жараёнларининг таъсирини тадқиқ этиш жараёнига устуворлик бериш муҳим аҳамият касб этади.

Тадқиқот методологияси. Тадқиқот жараёнида, мантиқий абстракция, тизимли таҳлил, горизонтал таҳлил, индукция ва дедукция каби тадқиқот усулларидан фойдаланилган.

Таҳлил ва натижалар муҳокамаси. Ўзбекистон Республикасининг 2030 йилгача комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш концепциясида, инвестиция сиёсатини амалга ошириш жараёнига мамлакат иқтисодий тараққётини таъминлашнинг асосий омили сифатида устуворлик берилган. Стратегияда мамлакатда бизнесни ривожлантириш учун қулай воситаларни шакллантириш, ҳудудларни ривожлантириш учун иқтисодиётнинг устувор тармоқ ва соҳаларининг инвестицион фаоллигини

ошириш, шунингдек, инвестицион фаолиятни қўллаб-қувватлашда самарали воситаларни шакллантириш тизимини яратиш зарурлиги қайд этилади.

Иқтисодиётнинг устувор тармоқ ва соҳалари бўйича устувор инвестиция сиёсати, инвестицияларни кўпайтириш ва ишлаб чиқаришни диверсификация қилишга йўналтирилган инвестицион қарорларнинг самарадорлигини талаб этади. Ўз навбатида бу борадаги амалий вазифалар янги технологияларни жорий этиш, саноат маҳсулотлари рақобатбардошлигини ошириш ва диверсификациялашга қаратилган инвестицияларнинг фаоллик даражасига боғлиқ.

Республика ва унинг ҳудудларида нисбий устунликлар ва имкониятларни ҳисобга олган ҳолда ҳудудий инвестиция стратегияларини ишлаб чиқиш муҳим аҳамият касб этади. Чунки ишлаб чиқариш қувватлари ҳудудларнинг нисбий афзалликларини, улардаги мавжуд ресурслар, инфратузилма, ишчи кучи каби омилларни ҳисобга олган ҳолда жойлаштирилган капиталдан фойдаланиш самарадорлигини оширади. Охир-оқибатда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг рақобатбардош бўлишини таъминлаш жараёни, қўшимча молиялаштириш манбаларини топишга имкон беради.

1-жадвал

Кичик саноат зоналарининг иқтисодий фаолият самарадорлигини баҳоловчи индикаторлар тизими

I. Мутлақ кўрсаткичлар
1.1. Кичик саноат зоналарининг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улуши
1.2. Ҳудудий экспортда кичик саноат зоналарининг улуши
1.3. Ҳудуднинг импортида кичик саноат зоналарининг улуши
1.4. Ҳудуд кичик саноат зоналарида банд бўлганлар сони, минг киши
1.5. Ҳудуд кичик саноат зоналари маҳсулотини ишлаб чиқаришнинг таркиби
1.6. Кичик саноат зоналарига жалб қилинган инвестициялар ҳажми
1.7. Чет эл инвестициялари ва кредитлари ҳажми, млрд.сўм.
1.8. Кичик саноат зоналарининг мавжуд ерлар, минг га.
1.9. Хўжаликлар сони, минг дона.
1.20. Илмий тадқиқотларга бўлган харажатлар, млрд.сўм.
II. Нисбий кўрсаткичлар
2.1. Ҳудуд кичик саноат зоналарида банд бўлганлар сонини иқтисодиётда банд бўлганларга нисбатан улуши, (фоизда)
2.2. Кичик саноат зоналарининг ташқи иқтисодий фаолиятдаги улуши, (фоизда)
2.3. Кичик саноат зоналари экспортининг ўсиш динамикаси, (фоизда)
2.4. Кичик саноат зоналари импортининг ўсиш динамикаси, (фоизда)
2.5. Кичик саноат зоналарининг ялпи инвестициялардаги улуши, (фоизда)
2.6. Ҳудуднинг асосий турдаги кичик саноат зоналаримаҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатлари, (фоизда)
2.7. Аҳоли жон бошига кичик саноат зоналаримаҳсулотининг ҳажми, (фоизда)
2.8. Кичик саноат зоналари маҳсулотлари рентабеллиги, (фоизда)
2.9. Кичик саноат зоналари корхоналари рентабеллиги, (фоизда)
III. Интеграл кўрсаткичлар
3.1. Ихтисослаштириш коэффициенти
3.2. Маҳаллийлаштириш коэффициенти
3.3. Асоий кўрсаткичларни аҳоли жон бошига нисбатан дифференциацияси
3.4. Маҳсулотлар бўйича рақобатбардошлик коэффициенти
3.5. Кичик саноат зоналарининг рақобатбардошлиги бўйича рейтинг баҳоси

Манба: муаллиф томонидан тузилган.

Саноат зоналари ўртасида ишлаб чиқариш, иқтисодий ва ижтимоий салоҳиятнинг ўзаро фарқланиши бу борадаги ягона стандартлаштирилган амалиётни инкор этади. Шу сабабли, саноат зоналарида инвестицион фаолият стратегиясини шакллантириш орқали уларнинг саноат салоҳиятини мустақамлаш жараёнига эътибор қаратиш мақсадга мувофиқ. Бу борада кичик саноат зоналари учун инвестиция муҳитини такомиллаштириш алоҳида аҳамиятга эга.

Кичик саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишнинг стратегик имкониятлари саноат зонасида инвестицион салоҳиятни баҳолаш, унинг молиявий-иқтисодий имкониятларини асослаш учун хизмат қилади. Ўз навбатида мазкур жараёнда, ишлаб чиқариш фаолиятининг цикл давомийлиги таъминланади. Шунинг учун бу борада тегишли аниқлик киритиш талаб этилади. Мазкур жараён кичик саноат зоналарининг иқтисодий фаолият самарадорлигини баҳоловчи индикаторлар тизими ёрдамида амалга оширилади.

Кичик саноат зоналарининг иқтисодий фаолият самарадорлигини баҳоловчи индикаторлар тизими саноат зонаси даражасида инвестиция сиёсатини амалга оширишнинг қуйидаги қатор йўналишларини шакллантиришга имкон беради:

- кичик саноат зоналарининг инвестицион фаоллигини оширишга йўналтирилган инвестиция муҳитини шакллантириш;

- кичик саноат зоналарида саноат ишлаб чиқаришнинг таркибий асосларини молиялаштириш манбаларини излаш;

- кичик саноат зоналари фаолиятини молиялаштириш манбаларини кенгайтириш;

- давлат инвестиция дастури доирасида кичик саноат зоналари фаолиятини молиялаштиришда инвестиция учун ажратилган бюджет маблағларнинг мақсадли ишлатилиши устидан назоратни кучайтириш;

- инвестиция рискинни пасайтириш ва бошқалар.

Шу сабабли, кичик саноат зоналарида инвестицияларни жалб қилишнинг қуйидаги усулларидан фойдаланиш талаб этилади:

- кичик саноат зоналари жойлашган ҳудудларда инвестиция лойиҳаларини танлаш, асослаш ва амалга ошириш учун устувор йўналишларни тақсимлаш;

- ҳудудларда етакчи кичик саноат зоналари фаолиятини қўллаб-қувватлашнинг бозор механизмига устуворлик бериш;

- кичик саноат зоналарининг ЯХМ улуши ва умумий саноат ишлаб чиқаришдаги салмоғи паст бўлганларида инвестиция фаолиятини қўллаб-қувватлаш механизмларини диверсификациялаш;

- кичики саноат зоналарига инвестицион лойиҳалар тарғиботини шакллантириш тизимини такомиллаштиришга йўналтирилган илмий-оммабоп нашрларни тайёрлаш ва бошқалар.

Кичик саноат зоналари инвестицион фаоллигини оширишнинг стратегик имкониятлари асосан корхоналар ва ташкилотларнинг муҳим илмий ва ишлаб чиқариш салоҳиятида намоён бўладиган инновацион жараёнларни фаоллаштириш учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш орқали намоён бўлади. Кўпгина кичик саноат зоналари учун уни чеклашнинг асосий сабаби инновацион ривожланиш, иқтисодий омиллар ҳисобига рўй беради. Шу сабабли, кичик саноат зоналарида молиявий манбаларнинг етишмаслиги, инновацияларнинг нисбатан юқори нархи, товарларга бўлган ноаниқ талаб юқори риск шароитини келтириб чиқаради.

Хулоса ва таклифлар. Ўзбекистон Республикасида кичик саноат зоналарининг инвестиция фаолияти асосий кўрсаткичларини баҳолаш натижалари қуйидаги муаммолар сақланиб қолаётганлигини кўрсатмоқда:

- инвестиция ресурсларини жалб қилишда ҳудудларда жойлашган кичик саноат зоналари ўртасида ўзаро юқори даражада фарқланиш давом этмоқда;

- аксарият кичик саноат зоналарида инвестицион ресурслар бўйича иқтисодий даромадларнинг камлиги ҳисобига кичик саноат зоналарининг рентабеллик даражаси пастлигича қолмоқда;

- кичик саноат зоналарига жалб қилинган тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларнинг ҳажми кичик саноат зоналарининг инвестицион салоҳиятини тўлиқ намоён этиш имкониятини бермаслиги билан бирга, уларнинг манбалари диверсификацияланмаган;

- кичик саноат зоналарида ишлаб чиқариш фаолиятини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта қуроллантириш учун инвестицияларни жалб қилиш даражаси қайта ишлаб чиқариш жараёнини самарали таъминлаш учун етарли эмас;

- кичик саноат зоналарида хорижий ва маҳаллий инвестицияларни жалб этишда давлатнинг юқори даражадаги иштироки сақланиб қолаётган бўлиб, бу борада норматив муҳит доирасида номутаносибликнинг юзага келиши, кичик саноат зонасининг инвестицион ўсиш имкониятини ва иқтисодий муаммоларни ҳал қилиш жараёнида бозор омилларидан фойдаланиш имкониятини чеклайди;

- кичик саноат зоналарида инфратузилма тармоқлари ва алоқа соҳасида муайян муаммоларнинг мавжудлиги;

– кичик саноат зоналарида фойдаланилмаётган қўплаб ишлаб чиқариш қуввати ва электр энергиясини етказиб бериш тизимидаги муаммолар, қишлоқ жойларида муҳандислик-коммуникация инфратузилмасининг ривожланмаганлиги;

– асосий воситаларни қайта ишлаш ва модернизация қилиш жараёнларида, айниқса, қайта ишлаш саноатига инвестиция ресурсларининг етарлича кирмаётганлиги;

– маҳаллий муҳандислик ва илмий-тадқиқот ишлари, замонавий технологияларнинг йўқлиги. Маҳаллийлаштиришнинг паст даражаси ва ишлаб чиқариш компонентларининг импортга боғлиқ эканлиги;

– инфляциянинг юқори даражасининг сақланиб қолиши инвесторларнинг ишлаб чиқаришга пул маблағларини киритишларига тўсиқ бўлади.

Юқорида келтирилган муаммоларни тизимли ва оқилона ҳал этиш учун Ўзбекистонда кичик саноат зоналарини ривожлантиришнинг узоқ муддатли стратегиясини ишлаб чиқиш талаб этилади. Бунинг учун, аввало, саноат зоналари учун ўрта муддатга мўлжалланган инвестиция сиёсати стратегиясининг пухта ишлаб чиқилган йўналишларини шакллантириш зарур.

Манба ва фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг 2018 йил 28 декабрдаги мамлакатимизни ривожлантиришнинг энг муҳим устувор вазифалари тўғрисидаги Олий Мажлисга Мурожаатномаси. <https://uza.uz/uz/posts/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyevning-oliyas-28-12-2018>

2. Бабанов А.В. Развитие механизма управления инвестиционной привлекательностью региона. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук, – М., 2013. 26 с.

3. Вдовин С.М. Инвестиционная привлекательность как фактор устойчивого развития региона. Экономический анализ: теория и практика. 41 (392) – 2014. – С. 20-27.

4. Литвинцева Г.П., Голдобина А.А. Факторы и пути повышения инвестиционной привлекательности региона // Идеи и идеалы. – 2019. – Т. 11, № 4, ч. 2. – С. 243–266. – DOI: 10.17212/2075-0862-2019-11.4.2-243-266.

5. Asatullayev X.S, Tursunov B.O, Mamanazarov A.A. Korxonalarni rivojlantirish strategiyasi. Darslik. – Т.: “Iqtisod Moliya”, 2019. 524-b.

6. Мустафақулов Ш.И. Инвестицион муҳит жозибadorлиги: назария, методология ва амалиёт.– Т.: «МАЪНАВИЯТ», 2017. 328-б.

7. Салимов Б.Т, Салимов Б.Б. Кичик саноат зоналарини барпо этиш ва ривожлантиришнинг ташкилий-иқтисодий асосларини такомиллаштириш. – Т.: Иқтисодиёт, 2020. – 135 б.

8. Каримқулов Ж.И. Вгис мамлакатларида эркин иқтисодий ҳудудлар орқали хорижий инвестицияларни жалб этиш механизми. “Халқаро молия ва ҳисоб” илмий электрон журнали. № 2, апрель, 2019 йил.

9. www.stat.uz- Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси расмий ахборот сайти маълумотлари.

ЎЗБЕКИСТОНДА ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ ЖАЛБ ҚИЛИШ АСОСИДА САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЙЎЛЛАРИ

Дехканова Наргиза Шарифовна -

докторант ТДТУ,

“Саноат иқтисодиёти ва менежмент” кафедраси

Аннотация. Мақолада Ўзбекистонда инвестиция жараёнларини ташкил этишни такомиллаштириш асосида ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг муҳим йўналишларидан бири бўлган саноат корхоналарининг самарадорлигини ошириш йўналишлари ва аҳамияти ёритилган.

Таянч тушунчалар: саноат корхоналари, хорижий ва ички инвестициялар, молиявий интеллектуал бойликлар, иқтисодий сиёсат, инвестицион лойиҳа, импорт, экспорт имконияти, инновацион фаолият.

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА НА ОСНОВЕ ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ

Дехканова Наргиза Шарифовна -

докторант ТГТУ, кафедра

«Экономика и менеджмент в промышленности»

Аннотация. В статье описаны современные подходы, стратегии и роль инноваций в развитии инновационных процессов на промышленных предприятиях Республики Узбекистан.

Ключевые слова: промышленные предприятия, транснациональные корпорации, экономическая политика, стратегия, возможности импорта и экспорта, инновационная деятельность.